

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 21 Gorica - 24. maja 1950 - Trst Izhaja vsako sredo

ALI IMA KOMUNIZEM BODOČNOST?

Mnogi se radovedno povprašujejo, kaj bo s komunizmom? Ali bo zmagal ali ne? In kdo naj se mu upre? V prvi vrsti so poklicani krščanski narodi, ker je komunizem zaklet sovražnik krščanstva, in še posebej katoličanov, ker sovraži komunizem najbolj vprav katoliško cerkev. Ti morajo voditi zoper komunizem boj, ki gre v njem za življenje in smrt.

Pij XI. je v okrožnici proti komunizmu glasno izpovedal, da je »poglavitni pomoček in podlaga za vse druge pomočke resnična obnova zasebnega in javnega življenja po evangeljskih načelih«. Pij XI. hvaležno priznava, da se že povsod kažejo znamenja takšne duhovne obnove, da se ne le v izbranih dušah, temveč v vseh družabnih, tudi v najbolj izobraženih krogih vedno bolj oživlja resnično življenjsko krščanstvo, pripominja pa, da bo treba še mnogo, mnogo dela za to duhovno obnovo. Tudi po katoliških deželah pravi, je le preveč takih, ki so katoličani samo po imenu in po zunanji predanosti, ki je božjemu Zveličarju tako zoprna. Za Leonom XIII. naglašajo tudi Pij XI. najbolj krščansko ljubezen. Leon XIII. je dejal, da je tudi pravo socialno delo le »dejavna ljubezen, kakor jo zahtevajo potrebe našega časa«. Pij XI. tudi poudarja, da se bodo morali ljudje bolj oprostiti navezanosti na zemeljske dobrine. Prevzeti jih bo moral zopet tisti duh, ki ima lastnike le za božje oskrbnike pozemeljskih dobrin. Ljubezen pa ni prava, če ne upošteva vedno tudi pravičnosti. Pij XI. ponavlja, da nikakor ne gre, da bi morali delavci sprejemati kot miloščino, kar jim pristoji po pravici, in žalostno je, pravi, da je tudi ravnanje nekaterih katoliških gospodarjev in tovarnarjev nemalo vzrok, da se je delavstvo krščanstvu tako odtujilo. Zlasti poudarja Pij XI. socialno pravičnost, ki mora ustvariti boljši gospodarski red. Njegovo prepričanje je, da se bosta mogli pravičnost in ljubezen v gospodarskodružabnih odnosih le tedaj prav uveljaviti, če se osnujejo strokovne in medstrokovne organizacije na trdnih krščanskih temeljih in ustanove krajevnim in časovnim razmeram primerne »korporacije«. Ker pa ni smotrne dejavnosti brez jasne spoznanja, zato je Pij XI.

tako poudarjal študij socialnega vprašanja in pomen katoliškega tiska. Zlasti je še poudarjal potrebo dobrega tiska zoper slepivo agitacijo komunistov. Nazadnje, a nikakor ne najzadnje, temveč najprvo, pa je naglašal Pij XI. v okrožnici proti komunizmu potrebo molitve in pokore. »Zoper zlo, ki dandanes stiska človeštvo, ni druge pomoči kakor ta, da se vsi z molitvijo in pokoro skupno bojujejo zoper skupnega sovražnika.« Njegove opomine povzema tudi naslednik na papeškem prestolu Pij XII. Zlasti v svojih božičnih poslanicah na-

glašajo nujno zahtevo, da se vrnejo delu pravice in časti. Saj očaruje komunizem delavce predvsem z evangelijem socialne enakosti.

Le na teh podlagah bo mogoče notranje premagati komunizem v delavcih, v že zapeljanih komunistih in tudi v nas samih. Pij XI. se je za to delo notranjega prenavljanja najbolj zanašal na KA (Katoliško akcijo), kjer bodo s cerkveno hierarhijo sodelovali laiki, delavci med delavci, inteligenti med inteligenti, vsi pa za božje kraljestvo na zemlji.

SPREMEMBE V AVSTRIJI

Trije zunanji ministri zahodnih velesil so sklenili namesto generalov imenovati v svojih zasedbenih področjih visoke civilne komisarje in nadomestiti okupacijsko armado s posebnimi varnostnimi četami. S tem številna moč za varnost dežele ne bo trpela, ker bodo te varnostne čete ostale v deželi vsedotlej, dokler bodo v Avstriji tudi Rusi. S temi

ukrepi hočejo zahodne velesile povečati vpliv domače oblasti in zmanjšati trošek, ki tare Avstrijo, katera mora plačevati zasedbene stroške. Isti ministri so tudi izjavili, da hočejo delati na to, da se čimprej sklene mirovna pogodba z Avstrijo.

SKLEPI DVANAJSTERIH V LONDONU

Na četrtem zasedanju severnoatlantskega sveta v Londonu so zunanji ministri dvanajstih držav severnoatlantske pogodbe preučili načela, na katerih sloni njihova zveza, in cilje, za katere si prizadevajo.

Ponovno so potrdili vdanost svojih vlad načelom listine Združenih narodov in prepričanje, da je skupen postopek v okviru pogodbe sestavni del prizadevanj vseh svobodnih narodov za zagotovitev pogojev, ki so potrebni za svetovni mir in za blagostanje človeštva.

Svobodo, ki je skupna podlaga vseh ustanov, je treba braniti proti vsaki nevarnosti napada ali prevrata, pa naj bi bila neposredna ali posredna. Svoboda predstavlja neodvisnost držav, spoštovanje duhovnih vrednot in dostojanstvo človeka. Samo svobodna družba lahko zajamči posamezniku koristi socialnega in gospodarskega razvoja.

DVOUMNA KARDELJEVA IZJAVA O TRSTU

V jugoslovanski poslanski zbornici je govoril minister Kardelj tudi o tržaškem vprašanju. Tu je bil njegov govor tako zapleten, da je izključeno vsako točno razumevanje. Kardelj v bistvu izjavlja, da še ne obstajajo pogoji za direktno rešitev tržaškega vprašanja. Nadalje da razumeti, da

Jugoslavija tistega, česar leta 1946. ni mogla sprejeti, tudi danes sprejeti ne more. Končuje pa z zagotovitvijo, da to ne sme predstavljati zapreke za nadaljnji pozitivni razvoj odnosov med Jugoslavijo in Italijo. Zdaj si pa tolači to, kakor veš in znaš!

ČASNIŠKI JUBILEJ

Letos obhaja avstrijski katoliški tednik »Der Volksbote« 50 letnico, odkar je začel izhajati. Njegov ustanovnik dr. Schöpfer mu je dal smernice, ki se jih še danes zvesto drži: tednik, pisan v ljudskem duhu, razumljiv in v ceni dostopen vsem preprostim bralcem, da bo prišel lahko v

vsako podeželsko hišo, s tako vsebino, da bo koristen vsem katoliškim Avstrijcem. Njegova naklada je hitro rasla, od 10 tisoč v prvih letih je prišel na 43 tisoč tik pred nacizmom. Hitler ga je zadavil, a od 1946 se zopet pogumno bori za katoliška načela.

ZOPET GOVORIJO O STEPINCU

Amerikanski tednik »Newsweek« priobčuje te dni vest, po kateri naj bi se vršila resna pogajanja med zastopniki Cerkve in Jugoslavije za izboljšanje obojestranskega sožitja. Dosedaj naj bi bila največja zapreka za katoliški uspeh zahteva Cerkve za takojšnjo izpustitev nadškofa Stepinca. Tito baje na to uho ni hotel slišati. Sedaj pa, po poročilu omenjenega tednika, Tito predlaga kompromis, po katerem bi Tito dal izpustiti nadškofa Stepinca iz zapora pod pogojem, da obsodba s tem ni pre-

klicana. Tako bi msgr. Stepinac ne mogel več biti zagrebški nadškof. To poročamo kot časnikarji. Vesti ne dajemo nobenega pomena. Kdor bo živel, bo tudi videl, koliko resnice je na tej časnikarski novici.

Dachauski župnik umrl

Friderik Pflanzelt, župnik Dachauski, je umrl v letošnjem maju, star komaj 47 let. Nacisti so ga imeli zelo v želodcu, ker je neustrašeno podpiral duhovnike vseh narodnosti, ki so bili v tistem strašnem koncentracijskem taborišču. Dobavljal jim je vse potrebno za daritev sv. maše, živila in zdravila in se izpostavljal premnogokrat nevarnosti, da bo sam interniran. Zdaj je odšel po večno plačilo.

Katoliška redovnica na mohamedanski univerzi

Čudno se to sliši, a je res. Letos se je vpisala na univerzo kralja Faruka v Aleksandriji v Egiptu egipčanska redovnica iz kongregacije Matere božje, sestra Leila Nosseir, na fakulteti za arabsko književnost. Redovno predstojništvo ima namreč srednjo šolo za egiptovske dijakinje in potrebuje državno diplomirane profesorice za arabski jezik. Zato je ukazalo sestri Leili naj gre med mohamedanske dijake na državno univerzo.

Letošnji ameriški žitni pridelek

Ameriško poljedelsko ministrstvo je mnenja, da letošnji žitni pridelek ne bo kril potreb Združenih držav, če se izgledj za letino ne bodo izboljšali. Predvidena celotna poraba za poslovno leto, ki začne 1. julija 1950, znaša 1000 milijonov bušlov: 700 milijonov bušlov za domačo porabo, 300 milijonov bušlov za izvoz. Mesečno poročilo poljedelskega ministrstva o izgledih letine, katerega so izdali pred nekaj dnevi, pravi, da bo letošnji pridelek dosegel samo okoli 690 milijonov bušlov, ker so izgledi za letino ozimne slabi zaradi mrzlega vremena in suše v krajih, kjer žito pridelujejo.

STALIN PREDLAGA SESTANEK ŠTIRIH

Tajnik Društva narodov Trygve Lie, ki je prvotno dal časnikarjem zelo rezervirane izjave o svojem obisku pri Stalinu, je dne 20. maja o svojem obisku v Moskvi poročal francoskemu zunanjemu ministru Schumannu. Pri tem je prišlo na dan, da predlaga Stalin za rešitev sporov, ki ločijo zahodne velesile od Rusije, sestanek štirih zunanjih ministrov. Pri tem sestanku naj bi prišle na dnevni red vse točke, ki so dosedaj bile sporne: Nem-

čija, Avstrija, Kitajska in Trst. Kako bodo zahodne velesile ta predlog sprejele, je težko predvideti. Gotovo se bodo o tem predlogu med seboj posvetovali. Eno dejstvo je pri tem gotovo: Rusija ne želi še popolnega preloma z Zahodom. Trygve Lie verjame v uspeh tega predloga, zahodne države pa zelo dvomijo vanj na podlagi dosedanjih izkušenj z Rusijo. V Washingtonu pravijo, da zaradi tega svoje politike napram komunizmu ne bodo prav nič spremenili.

TOGLIATTI JE NEZADOVOLJEN

Italijanska komunistična stranka preživlja notranjo krizo. Senator Secchia je v Rimu trdil, da njegova komunistična stranka številčno močno raste in se krepi. Togliatti pa je te dni v Turinu baje trdil nasprotno. Posebno usodno naj bi bilo nazadovanje komunističnega vpliva po tovarnah. Tukaj stranka tudi kvantitativno in kvalitativno nazaduje.

Baje je trdil to samo za Turin. Splošno je pa znano, da je ravno v Turinu komunizem najbolj vzorno organiziran in formiran. Če torej veljajo Togliattijeve tožbe za Turin, bodo še bolj veljale za ostale kraje. Kdo ima torej prav, Secchia ali Togliatti?

Posvečen v razkolu, obhaja 25 letnico v združenju z Rimom

Nadškof - metropolit siro - malankarske cerkve, Mar Ivanios, je letos 1. maja praznoval 25 letnico škofovskega posvečenja, ki ga je prejel še kot zastopnik jakobitske cerkve v Indiji. Kmalu po svojem posvečenju je predlagal na sinodi vseh jakobitskih škofov, naj bi vsi priznali poglavarja vseh patriarhov Petrovega naslednika v Rimu za svojega vrhovnega poglavarja in naj bi se jenjal nesrečni razkol. Zbrani škofje so se strinjali s

predlogom in so naročili Mar Ivaniosu, naj pouči to možnost. Ko je zadeva že dozorela, so se pa drugi škofje premislili, le dva odločna. Mar Ivanios in Mar Theophilos, sta svoj sklep izvršila in sta 20. septembra 1930 z malo pešice drugih razkolnikov prestopila v katoliško cerkev. Danes je med nekdanjimi jakobiti že 52 tisoč katoličanov v Indiji, prebivajočih v 246 župnijah. Sedež metropolita Mar Ivaniosa je v mestu Trivandrum.



BINKOŠTNA NEDELJA

Iz svetega evangelija po Janezu (Jan 14, 23-31)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: *Ako me kdo ljubi, bo mojo besedo spolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala. Kdor me ne ljubi, mojih besed ne spolnjuje. In besede, ki jih slišate, niso moje, ampak Očeta, ki me je poslal. To sem vam razodel, ko sem bil pri vas, Tolažnik Sveti Duh pa, ki ga bo poslal Oče v mojem imenu, vas bo učil vsega in spomnil vsega, kar sem vam povedal. Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor daje svet, ga vam jaz dam. Vaše srce naj se ne vznemirja in ne plaši. Slišali ste, da sem vam rekel: 'Odhajam in pridem k vam.' Ko bi me ljubili, bi se bili razveselili, da grem k Očetu, zakaj Oče je večji od mene. In zdaj sem vam povedal, preden se zgodi, da boste verovali, ko se zgodi. Ne bom več veliko govoril z vami, zakaj vladar tega sveta prihaja, pri meni sicer nima nič; vendar da svet spozna, da ljubim Očeta, in da tako delam, kakor mi je naročil Oče.*

Nikdar se ni pisalo toliko o socialnih vprašanjih kakor sedaj, a se zdi, da v mnogih ozirih postaja življenje vedno težje. Mnogo se danes govori o vzgoji otrok in vendar ni bilo nikdar na svetu toliko slabo vzgojenih otrok, kakor jih je danes. Zdravniki se na vso moč trudijo, da bi izrabljenim in ostarelim telesom ohranili življenje za eno leto, za en mesec ali vsaj za en dan. Na drugi strani pa umirajo v tisočih mlada bitja pred rojstvom, ki bi lahko dolgo živela. Podobnih nasprotij je v sedanjem svetu vse polno.

Taka je pač podoba sveta, ki zapušča Boga, ki ne pozna Svetega Duha. Samo po delovanju Svetega Duha lahko človek ostane gospodar nad samim seboj, more ukazovati pokvarjeni človeški naravi. Brez delovanja Svetega Duha gre vse v ruševine.

Sveti Duh je luč, zato brez njega ne moremo narediti niti koraka, ne da bi se zgubili v temi. — Sveti Duh je ogenj, ki ogreva mrzla človeška srca. Brez njega ostajajo hladna. — Sveti Duh je moč in zato brez njega duše slabijo in hirajo.

Skratka: Človek nujno potrebuje pomoči Svetega Duha. Odpreti moramo dušo njegovim

navdihom. Približati se moramo večkrat sv. zakramentom, iti k sveti spovedi in k svetemu obhajilu, da ima Sveti Duh priliko priti z milostjo v nas. Znati se je treba večkrat umiriti in ustaviti ob sebi. Življenje je danes silno razgibano in nemirno. Naglica pa prinaša površnost. Zato ni časa za poslušanje svoje vesti in seveda ni časa za poslušanje navdihov Svetega Duha.

Sveti Duh je na današnji praznik prišel nad apostole v podobi ognjenih jezikov in jih napolnil s silno močjo, s katero so osvajali svet za Kristusa. To je bil oženj ljubezni. Danes pa se mora večkrat ta sveti ogenj umikati ognju sovraštva, zavisti in jeze.

Prosimo Gospoda, naj nam spet pošlje na svet svoj sveti ogenj, ki naj vžge kresove vere. V njegovih plamenih naj izgine vse, kar je grdega, umazanega in nepoštenega. V naših srcih naj zaneti zopet ljubezen do Boga. Če ne bo napolnil naših src Sveti Duh z ljubeznijo, jih bo satan s sovraštvom. Če ne bo prišel na zemljo binkoštni ogenj, bo prišel peklenski.

Obudimo ob teh praznikih živo vero v tretjo božjo osebo, v Svetega Duha. Tako slabo ga poznamo, a njegova moč je silna. Saj se je celo Jezus umaknil, da je napravil Svetemu Duhu prostor pri apostolih. Šele po prihodu Svetega Duha so bili apostoli sposobni ponesti Jezusovo ime po vsem svetu. — Sveti Duh, vžgi v nas živo vero in utrdi nas v neomajni zvestobi do Boga!

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI SI DANAŠNJI DAN SRCA VERNIH PO RAZSVETLJENJU SVETEGA DUHA UČIL, DAJ NAM, DA BOMO V ISTEM DUHU SPOZNALI, KAJ JE PRAV, IN SE VEDNO VESILILI NJEGOVE TOLAŽBE.

Koledar za prihodnji teden

- 28. maja. NEDELJA. Binkošti, prihod Sv. Duha.
- 29. PONEDELJEK. Drugi binkoštni praznik, nezapovedan. Ivana Orleanska.
- 30. TOREK. Marija Magdalena P.
- 31. SREDA. Kvatrec. Angela Meriči.
- 1. junija. ČETRTEK. Regina.
- 2. PETEK. Kvatrec. Marcellin in Peter.
- 3. SOBOTA. Klotilda.

SVETOVNI DAN MARIJINIH KONGREGACIJ

Mogočna organizacija Marijinih kongregacij, ki so združene s prvo kongregacijo s sedežem pri Sv. Ignaciju v Rimu (Prima Primaria), obhaja vsako leto na drugo nedeljo v maju svoj svetovni dan. Na ta dan se vse kongregacije v duhu združijo in skupno premišlujejo kako veliko zadevo kraljestva božjega in Marijinega ter za to zadevo skupno molijo.

Ta velika zadeva je bila letos 14. maja: »Marijine kongregacije na braniku Cerkve«.

V Rimu se je zbralo v nedeljo 14. maja v cerkvi sv. Ignacija pred milostno podobo prve Marijine družbe 88 rimskih Marijinih družb. Sv. mašo je daroval g. kardinal Piazza, bivši patriarh v Benetkah. Med sv. mašo je govoril o Mariji, ki je stopila v tem stoletju nekako v ospredje v obrambi sv. cerkve. V Fatimi se je predstavila kot orodje, ki ga je Bog izbral, da z njim premaga sile teme v naših dneh in tako reši človeštvo sedanjih stisk ter mu vrne pravi mir. Marija pa vabi pobožne duše vsega sveta, naj se z molitvijo in pokoro z Njo borijo v vojni, ki bo gotovo kronana z zmago. Kardinal je nato rekel, da spadajo med te izvoljene Marijine sobojevnice v prvi vrsti Mariji posvečene kongregacije, katere je sv. oče zadnje čase ponovno označil kot pravo

Katoliško akcijo pod varstvom in vodstvom Matere božje same.

Med Slovenci so bile kongregacije zelo lepo razvite in zgodovina bo polagoma pojasnila, koliko so te kongregacije za Cerkev in narod storile in koliko mučeniške krvi so prelile, iz katere bo zrasla tudi za naš narod nova doba miru in svobode.

Naj se tega zavedajo tiste družbe, ki med nami še živijo, in naj skrbijo, da svoje delovanje oživijo ter zlasti v tem svetem letu stopijo v Marijino armado v duhu knjižice »V duhovno križarsko vojsko« ter sodelujejo v borbi proti sodobnemu brezbožnemu materializmu.

Ker Cerkev Katoliško akcijo hoče in ker se med nami ta akcija najlaže izvede v obliki Marijinih družb, naj ne bo naše duhovnije, kjer bi se Marijine družbe ne ustanovile ali poživile. Cerkev hoče in Marija nas vabi, naj se pod Njenim vodstvom in varstvom borimo za zmago nad brezbožnostjo in za svobodo sv. cerkve.

Mladina, moška in ženska, v mestu in na deželi! Zlasti tebe kliče Marija, da stopi pod njen prapor in se z njo bori za zmago resnice, pravice in ljubezni!

V spomin dr. Ehrlicha

Prav je, da se spominjamo mož, ki so po svojih najboljših močeh in v skladu z dobo, v kateri so živeli, delali za dobrobit našega naroda in mu kazali pot v svobodno bodočnost. Predvsem je potrebno spominjati se teh mož danes, v dobi, ki je nenačelna in sovražna dobremu, kot ni bila nobena v zgodovini, ko še na toliko in toliko poštenih ljudi, ki jim je bilo pravočasno dano spoznanje, leti očitek, zakaj niso raje služili zločinstvu kot se borili proti njemu. Spominimo se mož, ki so v najhujši dobi, ko je prokletstvo zaslepljenosti zajelo svet, znali izbrati pravo pot in so čisto s smrtjo potrdili svojo vero v dobro in pravo.

Dne 25. maja bo poteklo osem let, odkar so komunistični zločinci umorili v Ljubljani enega najbolj nesebičnih slovenskih borcev proti zlu, duhovnika in univ. prof. dr. Lamberta Ehrlicha. Preskromne so besede, ki bi izrazile veličino njegovega dela in tragiko njegove smrti, ki je tako tesno povezana z zgodovinsko tragedijo slovenskega naroda, toda naj nas tolaži upanje, da bo morda nekoč le prišel čas, ko bo slovenski narod prost vseh spon, prost zaslužnjakev in vsiljivih osvoboditeljev, prost domačih izkoreninjevalcev in krivih prerokov, ko se bo zavedel, da mu po božjem pravu gre krščanska svoboda, ko bo po vzoru trpinskega irskega naroda vsakomur prijatelj, toda samo Bogu podložnik. Takrat bo treba obširno opisati Ehrlichov lik, da bo Slovenec poznal in častil v njem pravega Slovenca katoličana.

SVETO LETO

Na praznik Vnebohoda Kristusovega je sv. Oče proglasil za svetnici blaženi Bartolomejo Capitanio in Vincenco Geroso. Bazilika sv. Petra je bila prenapolnjena z romarji pač iz vsega sveta. Zelo mnogoštevilni so bili Portugaleci, ki jih je vodil patriarh-nadškof iz Lizbone v spremstvu sedmih drugih škofov iz tiste države. Istotako veliko je bilo tudi romarjev iz Avstrije, ki

so prišli obenem tudi k posvečenju novega pomožnega škofa. Msgr. Jachym, ki se je v svoji veliki ponižnosti na Dunaju odtegnil škofijskemu posvečenju, je bil na izrecen ukaz sv. očeta posvečen 19. maja v Rimu v cerkvi avstrijskega zavoda Anima. Posvetil ga je dunajski kardinal Innitzer. Pri posvečenju je bil navzoč avstrijski zvezni kancler dr. Figl s soprogo in mnogi poslanci dunajskega parlamenta, razni poslaniki in cela skupina Avstrijcev.

IZPITI NA NIŽJI SREDNJI ŠOLI V TRSTU

Na Slovenski nižji srednji šoli v Trstu, ul. della Scuola Nuova 14 bodo v juniju naslednji izpiti:

1. Sprejemni izpit: začetek 16. junija. Vsak učenec naj vloži do 31. maja prošnjo na kolkovanem papirju za 24 lir in ji priloži:
 1. Rojstni list anagrafskega urada, kolkovan s 24 lirami;
 2. Potrdilo o ponovnem cepljenju;
 3. Potrdilo o istovetnosti;
 4. Potrdilo o plačani taksi 150 lir.

V pisarni pa plača 100 lir za kolek na diplomi, papir in izpitne stroške.

2. Nižji tečajni izpit: začetek 21. junija. Prošnjo je treba vložiti do 5. junija. Taksa znaša 350 lir, izpitni stroški 200 lir.

2. Privatni vstopni izpit: v drugi polovici junija. Prošnjo je treba vložiti do 1. junija. Taksa znaša 300 lir.

Vse takse se plačajo na pošti na položnici za šolske takse c. c. 11/124.

ŠOLSKI IZPITI V GORICI

Na slovenskih srednjih šolah v Gorici bodo izpiti v poletnem roku v drugi polovici meseca junija. Navodila za vlaganje prošenj in vse podrobnosti glede izpitov samih so razvidne z oglasov na razglasni deski vsake posamezne šole. Opozarja se, da je rok za vlaganje prošenj nepreklicno do 31. maja.

Prošnja

Ako imate kako fotografirano sliko g. Filipa Terčelja, sedaj že pokojnega kulturnega delavca med goriškimi Slovenci, vas naša uprava vljudno prosi, da bi nam jo prodali ali vsaj posodili.

Uprava Kat. glasa

Detinski dan

Po vsej Italiji so v nedeljo praznovali dan detinstva. Praznik je bil posvečen skrbi, negi, vzgoji in ljubezni do otrok.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Pravoslavna cerkev v službi boljševikov

(Konec)

3) Pravoslavna cerkev v satelitskih državah

Enotnost interesov med cerkvijo in državo v sovjetski Rusiji je imela svoje zle posledice tudi izven meja ruske države. To se je pokazalo zlasti v Romuniji. Tukaj je v Transilvaniji bila močna grško-katoliška cerkev, ki je obsegala več škofij in je štela več sto tisoč vernikov. V primeru s pravoslavnimi so bili romunski grško-katoliki neprimerno bolj delavni in bolje organizirani. Toda na ukaz iz Moskve je romunski režim uničil to cvetočo katoliško deželo ter vernike na tisoče načinov prisilil k odpadu v pravoslavje. Tu se je zopet pokazalo staro sovraštvo pravoslavcev do Rima, ki preganjajo vsakogar, kdor je zvest rimskemu papežu.

V ostalih deželah, ki živijo v »ljudski demokraciji«, so komunistične partije, ki preganjajo katoliško cerkev, toda ne po načelih brezbožnega ateizma, temveč po navodilih moskovskega patriarha. V bistvu jim ne gre več zato, da bi uničili vero, temveč zato, da bi razbili cerkveno organizacijo in pritegnili vernike k sodelovanju in k pokorščini režimu. Morda se tudi oni sami zavedajo resničnosti besedi, ki jih je Tito izrekel pred zastopniki Cirilmetodijskega društva Slovencev v Beogradu: »Vera se ne da izbrisati z enim dekretom«. Zato pa bi si jo radi uslužili za svoje namene, kakor so to naredili z rusko cerkvijo in z moskovskim patriarhom. Pri tem so se kakor v Galiciji in v Transilvaniji začeli posluževati tudi drugod pravoslavne cerkve. To je posebno vidno na Češkoslovaškem, kjer se danes vodi najhujši boj med cerkvijo in komunističnim režimom.

Prej so hoteli uslužiti cerkev z lažikatoliško akcijo. Sedaj so priključili na pomoč še rusko pravoslavno cerkev. Februarja meseca je namreč prišel na Češko metropolit Nikolaj kot zastopnik moskovskega patriarha. Ko je prišel v Prago, je imel pred miličniki in partijski govor, v katerem je poudaril, da se mora voditi boj zoper imperialistično katoliško cerkvijo z največjo odločnostjo. In povabil je vsakega pravvega demokrata, naj zapusti katoliško cerkev ter prestopi k materi pravoslavni cerkvi. Njegov namen je, organizirati borbo zoper katoliško duhovščino na verskem polju. Zato je na Slovaškem, kjer je samo 5 tisoč pravoslavnih vernikov, posvetil dva škofa in več duhovnikov ter dijakov. Njihove težnje so, da postavijo povsod tudi pravoslavne duhovnike poleg katoliških, ki naj pridobivajo ljudi za pravoslavje s prepričevanjem, pa tudi z nasiljem. Vlada gre seveda takim pravoslavcem v vsem na roko in jim nudi vso pomoč. — Taka propaganda je še bolj nevarna nego odkrito nasilje, kot ga uganja Čepečka, ter še bolj pogubna zato, ker zanaša med narode versko mržnjo in sovraštvo, ki izmed vseh sovraštev umre najzadnje.

Knjižnica Slovenske prosvete v Trstu

je odprta vsako nedeljo od 9,30 do 10,30. Začasno je v dvorani Marijinega doma, ulica alle Cave, pri Sv. Ivanu. Slovensko knjigo v slovenske družine! Zato knjižnico obiskujte!

SLOVENSKI TABORI NEKOČ IN SEDAJ

Slovenci smo preživeli dolga stoletja v boju z velikimi sosedi za svoj narodni obstanek. Zelo malo prijateljev smo imeli v svoji okolici. Naša zemlja in naš slovenski svet je tako lep, da so vedno stegali tuje roke po njem. Toda naši očetje so bili čuječi. Nikdar niso dovolili, da bi jih kdo pregnal z njihovega sveta in da bi se tuja govorica in tuja pesem oglasila sredi naših vasi, sredi gnanj, travnikov in vrtov. Včasih je bil ta pritisk večji, drugič manjši. In ko je bil največji, takrat so stopili Slovenci skupaj, zbirali so se sredi polj, pa tudi sredi mest in so mogočno izpovedovali svojo slovensko prepričanje in zapele mogočno slovensko pesem.

Taki tabori so bili v šestdesetih, sedemdesetih letih prejšnjega stoletja in še potem. V velikih množicah so prihajali Slovenci na narodne tabore, na katerih so jim govorili narodni voditelji in buditelji narodne zavesti. Oglasila se je slovenska pesem, tisoči so peli in glasno izpovedovali,

da jih je rodila slovenska mati in da hočejo Slovenci ostati.

Slovenci, spet so pričeli tuji z velikim naporom poizkušati vse, da bi naš narod zbrisali s slovenske zemlje. Mnogim je že upadel pogum, marsikdo je zamenjal svojo materino govorico za tujo. Marsikdo je že pozabil na prelepo slovensko besedo. Nekateri hodijo za neslovenskimi zastavami... Prišel je čas, da se Slovenci zberemo in da tako kot so v preteklem stoletju naši očetje, tudi mi izpovemo vero v slovensko bodočnost. Obvarovati moramo dediščino svojih očetov: slovensko besedo in vero dedov. Zapeti moramo mogočno pesem, pesem slovenskega srca.

Tako se pripravljamo na slovenski tabor Slovenske prosvete, ki bo v začetku julija na Tržaškem. Pripravljajmo zmago-slavje slovenski pesmi in slovenski misli. 2. julij rezervirajte! To nedeljo izberimo za slovensko manifestacijo. Ta dan naj bo posvečen temu, kar je najlepšega in najsvetejšega v nas!

KULTURA

13. Slov. kulturni večer v Trstu

Naši kulturni večeri so postali že tradicija ali že nekako ljudsko vseljišče. Kljub temu, da so ob istem času majniške pobožnosti, se vendar zberejo ukažljivi poslušalci in poslušalke, ki vsakokrat z napetostjo sledijo predavanjem. Tako je bilo tudi na tem večeru, ko je predaval prof. dr. Cerovac o tržaški trgovini, industriji in obrti v preteklosti in sedanjosti. Izvedeli smo, za zanimive podatke in številke, ki doslej niso bile vsem znane. Veliko denarno pomoč je dobila tržaška industrija iz Maršalovega načrta. Težke so te številke in nam se vsiljuje zmeraj isto vprašanje: koliko so Slovenci dobili?

Predavatelju, ki je bil od strani občinstva toplo pozdravljen, se Slovenska prosveta prav lepo zahvaljuje.

Nato je sledilo filmsko prikazovanje doline največje reke na svetu Misisipi. Strašne so bile nekoč poplave; danes pa so zgrajeni nasipi vzdolž njene tisoč kilometrov dolge obale. Ob reki so zrastle cvetoča mesta in polja, elektrarne in tovarne. Potem smo videli še en film za zabavo.

Tako se naši večeri približujejo svojemu koncu. Za zaključek pa bo

priredila Slovenska prosveta velik kulturni tabor, na katerem bodo sodelovali vsi pevski zbori in svobodna kulturna društva. Kakor smo izvedeli bo menda v Dolini, če se program ne bo kaj spremenil. Toda o tem bodo naši prijatelji in javnost še podrobneje obveščeni.

Prihodnji kulturni večer bo dne 30. maja t. l. ob 19.30 uri na istem mestu.

„Primorski dnevnik“ in „Mladi vzori“

Ze drugo leto izdajajo slovenski srednješolci v Gorici svoje glasilo „Mladi vzori“. Tiho so začeli in tiho delajo, ker vedo, da šum in hvala nista najboljša pomočnika pri delu. Njihovi začetki so bili kaj skromni, vendar kažejo sedaj že lep napredek. Oblikovno in vsebinsko se „Mladi vzori“ izboljšujejo, čeprav so še zelo daleč od tega, da bi mogli človeka docela zadovoljiti. Kljub temu moramo našim dijakom priznati dobro voljo in podjetnost in nekaterim tudi pisateljsko nadarjenost.

Z „Mladimi vzori“ se do sedaj

kritika naših listov ni še bavila razen „Pr. dnevnika“ ter „Ljudskega tednika“. Prvi redno ocenjuje vsako število posebej, drugi je pred tremi tedni prinesel oceno o njih. Seveda je kritika obeh taka, kot mora biti kritika zastopnikov ljudske demokracije. Vendar bi se v njih ocenjevanje ne spuščali, ker priznavamo svobodo kritike, da bi jo le tudi oni tako; vendar ne moremo mimo, če se tako kritizira, kakor je to storil „Pr. dnevnik“ z dne 16. maja. Spotaknil se je ob stavku »In zvon molči« v velikonočni številki »Ml. vz.«, ki ga je napisala Alenka. Črtica je verskega značaja, zato je kritika v „Pr. dnev.“ posebno zbudila, da nam je povedal svoje misli ne samo o sestavku, temveč tudi o Bogu in srednjeveški mistiki. Alenka toži, da »množice hitijo mimo svetišča in je ljudstvo gluho za bolesten klic iz božjega hrama«. Zato se kritiku zdijo potrebno, da potrdi: »V resnici je ljudstvo gluho in nedovzneto za mračnjaško mistiko, ki je ostanek srednjega veka, ko je bilo prepovedano jesti od drevesa spoznanja. Sedaj ne najde več odmeva teorija o pohlavnem in mirnem trpljenju ter o vdanem prenašanju krivic in izkoriščanja. Ljudstvo hoče, da bog (sic) stopi med trpeče in izkoriščane, da jim pomaga v borbi proti izkoriščanju, za odpravo krivic in trpljenja. Takega človeka in pravičnega boga, boga proletarcev, pozna tudi že marsikatero delo novejša literature.« K temu nekaj naših pripomb:

1. G. kritik, ki hoče učiti med drugim naše dijake tudi slovnic; naj ve, da se po Breznik — Ramovševem pravopisu iz leta 1938, ki je merodajen za slovenske šole v Italiji in na STO-ju, piše beseda Bog, ko mislimo na krščanskega Boga, z veliko začetnico. Zato, kadar piše našim dijakom, naj se tudi on tega drži. Sicer pa vemo, da piše z malo začetnico iz sovraštva do Boga.

2. Ker pravopisa ne pozna, tudi zgodovine ne pozna. Oziroma, bolj povedano, ker po svoje uporablja pravopis, zato prav tako po svoje razlaga zgodovino. »Mračnjaška mistika srednjega veka, ko je bilo prepovedano jesti od drevesa spoznanja«, je plod sovraštva do Cerkev in krščanstva pri njem in pri njegovih učiteljih, od katerih je te fraze posbral. Nepristranska zgodovina bi ga poučila, da so srednjeveške mistike gotoka svetišča vsepovsod v Evropi in pa svetniški lik sv. Frančiška Asiškega in njegovih manjših bratov, ki so Boga res približali krščanskemu ljudstvu, česar ne moremo reči o »bogu proletarcev« novejših literatur. Kako zelo je bilo prepovedano tedaj »jesti od drevesa spoznanja«, pričajo srednjeveški filozofi, pesniki in umetniki, pričajo Tomaž Akvinski, Duns Scot, Dante,

Petrarca, Giotto. Zato vemo, da da je kritik take nauke iz zgodovine našim dijakom le iz sovraštva do krščanstva.

3. Kar se izkoriščanja tiče, če govori Tito resnico, ga je največ v sovjetski Rusiji, ki hoče izkoriščati male narode; če pa govori resnico Stalin, ga je največ v Titovi Jugoslaviji, kjer Titova klika izkorišča jugoslovanske narode, kakor kriči v svet moskovski radio. Mi pa vemo, da v tem primeru govori resnico oba: komunizem je največji izkoriščevalac človeštva, bodisi Titov bodisi Stalinov.

G. kritik kaže čisto jasno, kaj si želi: da bi se naši dijaki navduševali za petletni plan, da bi zavzeli stališče v odnosu do sodobnih problemov z raznih področij, seveda nje govim idejam v prid, ker le v tem primeru bi to bilo doživeto.

Če ne zna g. kritik »Pr. dnev.« zavzeti bolj nepristranskega stališča do sodobnih problemov, naj rajši molči in naj ne daje nasvetov našim dijakom, ki v marsičem vedo vendarle več kot on.

(Zanima nas pa končno, kdo pošilja ta listič komunistom z oceno? Op. ured.).

GOSPODARSTVO

Ali grozi svetu lakota in gospodarska propast?

Gospodarsko bodočnost sveta vidi dijo črnogledi zelo temno, katastrofalno, optimisti pa pravijo, da bo na svetu vedno lepše živeti in da se človeštvu ni bati pomanjkanja. Kaj je res?

ŠTEVILČNI RAZVOJ ČLOVEŠTVA

Jasno je, da ne moremo razpolagati s številkami, koliko ljudi je živelo na svetu v prejšnjih stoletjih, recimo v dobi Kristusovi in prej ter pozneje. Takrat ni bil še poznan celi svet, Amerika in mnogi predeli sveta še niso bili odkriti, ljudi pa niti nihče štel in zato ne moremo niti približno izračunati, koliko ljudi je bilo takrat na svetu. Kolikor toliko zanesljive podatke o številčnem stanju človeštva imamo komaj zadnjih 150 let. Po teh podatkih je bilo na svetu ljudi v letih

1800	okoli 850 milijonov,
1880	» 1455 »
1900	» 1550 »
1914	» 1650 »
1924	» 1870 »
1940	» 2145 »
1950	» 2300 »

V zadnjih letih se je človeštvo skoraj potrojilo. Statističarji pravijo, da se poveča število prebivalstva na svetu dnevno za 55.000 ust ali letno za okoli 20 milijonov.

KRČENJE SUROVIN

Če hočemo verjeti raznim statističarjem, potem imamo na svetu kositra še za par let, potem ne bo več kositernih skatelj, — itak jih je vedno manj,

svinca	za 12 do 15 let,
cinka	za 15 do 20 let,
nikelja	za 40 do 50 let,
bakra	za 35 let,
železa	za 150 let,
premoga	za 600 let,
petroleja	za 20 let, itd.

Takim in podobnim številkam se ne sme slepo verovati, ker vsako

leto odkrijejo nove vire surovin, mnoge skoraj na vrhu zemlje, druge pa v globinah. Danes črpajo petrolej v Mehikanskem zalivu in v Karpijskem morju izpod morja. Res pa je, da zaloge surovin v naravi padajo, da se krčijo in da bodo prej ali slej izčrpane.

IN KAJ POTEK?

S čim se bo človeštvo prehranjevalo, če se bo tako hitro množilo? V tem oziru niso na mestu skrbi. Pred 150 leti je človek manj in slabše užival kot danes, slabše je živel. Zemlja mu je zelo malo rodila, mnogo manj kot danes. In danes znaša n. pr. srednji pridelek pšenice v Italiji komaj 15 q na hektar, dočim je nekateri kmetovalci pridela tudi 50, torej več kot 3krat toliko. Nekateri pridela na hektarju tudi nad 200 q krompirja, drugi komaj 40. Res zavisijo mnogo od rodovitnosti zemlje, a več od primernega obdelovanja in gnojenja. Pred 100 leti niti niso spoznali umetnih gnojil, danes pa tudi ne vemo, če se nam ne bodo zanamci smejali, kako nesmotrno smo gnojili naša polja. — Kot se dajo dvigniti poljski pridelek, tako se dajo zvišati sploh vsi kmetijski proizvodi, tako od živinoreje, sadjarstva, vinogradništva, itd.

Danes pa ni obdelanih na svetu niti 1/2 predelov, ki so sposobni za kmetijsko proizvodnjo. V Južni Ameriki je še zelo mnogo površin popolnoma nepreiskanih, enako v Afriki in drugod. Znanstveniki pravijo, da je najrodovitejša zemlja na svetu okoli vletoka Amazonas in njegovih pritokov. Celotno območje te reke je skoraj tako veliko kot cela Evropa, a do danes ni za kmetijsko proizvodnjo niti malo izrabljeno. V Avstraliji živi danes komaj en prebivalec na štirijakem kilometru površine. — Rusi pa širijo kmetijstvo daleč na sever Evrope in Sibirije,

BOŠTJAN FRANKO:

Zadnji dnevi velikega mučenika

POVEST IZ MISIJONKEGA DELOVANJA V SEVERNI AMERIKI

Kjer stoji danes mesto Ottawa na divjelih bregovih istoimenske reke, so se razprostirali v prvi polovici 17. stoletja veliki kanjski gozdovi. Ta pokrajina je ena najlepših v spodnji Kanadi. Temni, a vendar čisti valovi reke Ottawa se valijo med lavrentinskimi gorami, prodirajo skozi visoke, uporne skale in padajo čez 30 metrov visoko gorsko steno v dolino, kjer se izlivajo v reko sv. Lovrenca.

Po teh pokrajinah so se klatili Irokezi, Huronci, Algonkinci in drugi indijski rodovi, ki so se mnogokrat ljuto bojevali med seboj. V začetku 17. stoletja so prišli tja prvi misijonarji. Indijanci so jih v svojem slikovitem govoru imenovali »črne

suknje«, ker so nosili dolga, črna oblačila. Misijonarji so mnogo trpeli v neprodinirih pragozdih in v majhnih, zakajenih indijskih kočah. Gorje pa, ako so jih zajeli rodovi, ki so smrtno sovražili bele ljudi. Naslajali so se s tem, da so ujetje misijonarje na najgrozovitejši način mučili do smrti. Posebno so se po svoji krvoločnosti odlikovali Irokezi. Naša povest opisuje nekaj dogodkov iz postrtvovalnega delovanja prvih misijonarjev v severni Ameriki.

1. NA REKI OTTAWA

Nekega toplega poletnega dne l. 1640. je plaval navzgor po reki Ottawa lahek čoln. Gnale so ga močne roke. Njegov vodnik je kazal čudovito spretnost. Izvrstno je znal poiskati najmirnejšo vodo in se ogibati mnogih vrtincev. Bil je mlad Indijanec iz rodu Huroncev. Star je bil komaj dvajset let, a je bil za svoja leta nenavadno velik in krepak. Barva njegove kože je bila rdečkasto rumena, oko je temno žarelo. Črni lasje so mu padali v nes-

urejenih kitah po obrazu in vratu. Nosil je kratke hlače iz bivolove kože in širok usnat pas, v katerem je tičal ostro brušen nož. Njegovo oko je nepremično počivalo na nevarnih valovih, samo včasih se je ozrl po svojem spremljevalcu v čolnu.

Ta se je silno razlikoval od huronskega mladeniča. Bledi obraz, dolga, srebrna brada, črna obleka, ki je segala prav do gležnjev in križ na prsih, vse to je razodevalo moža, ki je zapustil domovino, da bi pridobil med pogani Kristusu neumrljivih duš. Iz obraza mu je odsevala milina in dobrot, modro oko je zrlo še mladeniško sveže, a preko čela so tekale globoke brazde, ki so jih zarezale skrbi in pomanjkanje. Sedel je na vzvišenem prostoru in bral iz knjige, ki jo je imel v naročju.

In vendar bi lepota obrežja zaslužila, da bi jo občudoval. Na severni strani so se tla polagoma dvigala in rastla v raznolik oblikovane gričke. Na pobočjih teh holmov pa se je iz temin smrekovih gozdov bliskalo sveže zelenje travnikov. Daleč na

obzorju so se vlekle dolge, na lahko zaokrožene črte laurentinskih gor. Zdelo se je, da se dotikajo s svojimi gostoobraslimi vrhovi neba. Južno obrežje pa je bil en sam raven, razkošno cvetoč travnik. Mnogi potočki in rečice tečejo skozenj. Tu in tam pa poveča čare prekrasne pokrajine skupina visokih dreves.

Sedaj je zaprl duhovnik brevir, to je bila namreč knjiga, iz katere je bral, in pogledal živahno na okoli. Indijanec je sunil veslo globlje v vodo in tiho vzdihnil: »Ondessonk!« je prosil Velikega duha naj blagoslovi njegovo vožnjo in naj da uspeha njegovemu delu. Ali pa bo Manitu? slisal njegov glas in mu ustregel?

»Veliki duh uredi vse prav, Timanko; on ljubi svoje otroke.«

»Da, on ljubi bledoličnike, toda za nesrečo svojih rdečih otrok se ne zmeni.«

»Ne, Timanko, Manitu ljubi vsako zvesto srce, tudi če bije v prsih rdečega vojščaka. On ne gleda na barvo obraza.«

Indijanec je pritegnil veslo in se z

brado uprl vanj. »Vedno trdiš to, črna suknja in v mojem srcu vpije večkrat: »Verjemi očetu molitve!« Potem sklenem roki in pogledam k sotorom, kjer prebiva Manitu, toda hitro ponizam oči, kajti oblaki plavajo nad mojo dušo.«

»Timanko, Manitu je videl nesrečo svojih Huroncev. Oni ga niso poznali in ga niso molili. Ptičem v zrak, ribam v vodi in živalim v gozdu so prinašali darove, na Boga so pa pozabili.« Velikega zajca, kralja vseh živali, so se bali kot čarovnika in ga ljubili kot uničevalca hudobnih duhov, toda Boga, kralja nebes in vsega sveta, se niso bali in ga niso ljubili. Zato so postali nesrečni. Vojska je ubijala njihove može in hude boleznijo so se naselile v njihove sotor. Manitu pa ni pozabil na svoje Huronce. Obrnil je ladjo belih mož v to stran in poslal svojim rdečim otrokom črno suknjo Echona in njegove tovariše. Ti so stanovali v vaših kočah, šli za vami v gozdove, prenašali z vami mrz in lakoto, zdravili vaše bolezni in prosili Boga

Amerikanci uvajajo vrtnarstvo na Alaski. Tako se dobivajo novi predeji, velikanske nove površine za pridobivanje kmetijskih pridelkov za človeško in živalsko prehrano. — In koliko rodovitne zemlje bo dala Sahara, ko bodo izvedeni velikanski namakalni načrti, ki jih je mogoče izvesti. Isto velja za mnoge druge puščavske predele na svetu.

Obstoji pa tudi več načrtov, kako bi morju iztrgali novih kopnin. V tem oziru so posebno Holanci moji stri. Nas Evropejce, posebno pa Jugoslovane in Italijane zanima naslednji načrt: Pri Gibraltarju m. sljio napraviti velikanski jez, ki bi ločil Sredozemsko morje od Atlantika. V jezu bi delovala veljkanska elektrarna, ki bi dajala ogromne električne

sile. Ker pa nima Sredozemsko morje dovolj pritokov in izhlapi več vode, kot je priteče — današnja uravnoteženost Sredozemskega morja zavisí od dotoka vode iz Atlantika —, se bi morska gladina znižala za približno 100 m in s tem bi bila iztrgana morju večja površina zemlje, kot je površina Nemčije. Celotno Sredozemsko morje bi bilo izsušeno, izginil bi tržaški zaliv in Kvarner, med Dalmacijo in italijansko obalo do Ankone bi bilo kopno. — Seveda je to zaenkrat le načrt, a take načrte bo človeštvo enkrat uresničevalo, ko bodo ljudje toliko pametni, da se ne bodo več kregali za oslovo senco in bodo res narodi medsebojno sodelovali.

(Nad. prihodnjič)

NOVICE

Prvo sveto obhajilo v Gorici

V nedeljo smo imeli v cerkvi sv. Ignacija pri naši sv. maši prav lepo uspelo slovesnost prvega sv. obhajila naše šolske dece. Velika cerkev, nestrpana s pobožnimi verniki je slovesno sprejela sprevod malih prvoobhajencev, ki je prispel v cerkev v spremstvu učiteljstva. Med sveto mašo, pri kateri se je vrstilo petje prvoobhajencev s petjem cerkvenega zbora je po krasnem nagovoru kateheta g. Mazore pristopilo nad 60 prvoobhajencev k mizi Gospodovi, med tem ko so drugi duhovniki obhajali vernike kar po sredi cerkvene ladje.

Po sveti maši so velikodušni dobrotniki pripravili malim gostom lep prigrizek. Popoldne pa je bila za te otroke in njih starše lepa akademija v Marijinem domu. Škoda, da je ta dvorana tako majhna, da ni bil pristop dovoljen tudi drugim gostom, ki bi se tako radi radovali z našimi otroci.

Promocija v Madridu

28. aprila je promoviral v Madridu z vsemi odlikami za doktorja gospodarskih in političnih ved g. Koren Franc iz Žužemberga. G. Korenu, ki si je že mlad pridobil ime v tujini po svojih literarnih, filozofskih in političnih člankih v raznih revijah, zlasti pa še po svojem predavanju na najvišji španski znanstveni ustanovi, kjer je z obširno dokumentacijo v javni debati dokazal, da spada Trst k svojemuzaledju, ki je srednja Evropa, čestitamoi!

Obenem je to tudi prvi Slovenec, ki si je v Španiji pridobil doktorski diplom.

Smrt v Ajdovščini

Dne 2. maja letos je umrl v Ajdovščini tamkajšnji dolgoletni cerkovnik Sreko Poljšak. Mož je bil v mladosti uslužben v kapucinskem samostanu v Križu. Po svoji verski gorečnosti in pridnosti je bil znan daleč na okoli. Bog mu daj večni mir!

Zaklad goriške stolnice

Za dvestoletnico ustanovitve goriške nadškofije je sklenil goriški stolni kapitelj s pomočjo Urada za ohranitev umetniških starin preureditev in novo nastanitev stolnega zaklada. Za to je določena soba nad kapelo v Najsvetejšim. V tem prostoru bodo nameščeni in na novo urejeni vsi zgodovinski predmeti in stare umetnine. Vse te stvari je stolna cerkev podedovala od oglejske cerkve ob ukinitvi oglejskega pa-

triarhata. Ta cerkveni muzej bo zelo zanimiv, ker hrani najzanimivejše zgodovinske predmete iz najstarejše dobe do časov Marije Terezije.

Prvi slovenski romarji iz Gorice v Rimu

Te dni se bodo vrnili iz Rima naši tretjerredniki sv. Frančiška. S posebnim avtobusom so odšli iz Gorice, obiskali so poleg Rima še Padovo, Loreto in Assisi. Številno romarsko skupino vodijo č. gospodje p. F. delis, p. Alfonz in Ivan Reščič. V soboto so bili v avdienci pri sv. očetu.

Brescia

Dne 30. aprila je v zavodu usmiljenih bratov obhajal petdesetletnico slovesne obljube brat Vilibald Belec, rojen v Št. Vidu nad Ljubljano. Ko so mu pri slovesnem opravilu dali na glavo cvetlični venec, so vsi želeli, da bi na drugi še lepši venec plačila čakal še dolgo let. Zanimivo je, da sta lani tudi v tem zavodu obhajala petdesetletnico dva slovenska brata p. Godfred in p. Godhard. V zavodu je osem Slovencev pet usmiljenih bratov, dva duhovnika in en civilist. Vsi radi čitajo naše slovenske časopise.

Ministerski obisk v Gorici

V nedeljo je obiskal sedež goriških socialistov minister trgovske mornarice Simonini. Obisk je bil le slučajen, ker je bil minister na poti k splošni ladje »Australia« v Trstu.

V nedeljo bo v Gorici razstava psov

V Gorici se bo vršila v nedeljo v parku za občinsko hišo narodna razstava psov. To bo laganja na pretek!

Sezona gob

Te dni se začne sezona za prodajo gob. Oblasti pametno opozarjajo, da se sme gobe nakupovati samo na sadnem trgu, kjer so od strokovnjakov pregledane.

Velika rudniška nesreča v Nemčiji

Dne 20. t. m. se je izvršila velika eksplozija v 390 metrov globokem

rudniku Gelsenkirchen. Do danes je po vojni to največja rudniška nesreča, pri kateri je nad 50 rudarjev izgubilo življenje.

ŠPORT MED MLADINO

Prijateljsko sta se pomerili v delu na Rojcah enajstorič ljudskošolskih reprezentanc iz Doberdoba in Štandreža.

Že prve poteze so pokazale, da si bodo Doberdobci osvojili tekmo na dokaj lahek in cenen način. Po prvem polčasu — v katerem je bila igra silno raztrgana — so udarili na vse kriplje in konoplje in kar dva krat potisnili žogo med štandreške podboje. Res zaslužena zmaga!

Doberdobci tvorijo žilavo in požrtvovalno ekipo. Bili so ofenzivnejši in vsekakor boljji v polju. Pozna se, da imajo veliko rutine. Za štandreško »mladež« — v modrih barvah — pa je bila žoga... prehitra in nasprotniki preveč za petami!

Sodil je g. Žbogar iz Gorice pred zelo hrupnimi gledalci.

Tržaško romanje v Rim

Opozarjamo vse, ki resno mislijo na septembrsko romanje v Rim, naj se gotovo prijavijo pri svojem dušnem pastirstvu do 31. majnika. Ko se prijaviš, daj osebne podatke in izroči delno vsoto 5000 lir. Po izdajem majniku se ne moreš več prijaviti, ker je treba zaradi velikega števila romarjev v septembru že takoj sedaj naročiti stanovanje in prehrano v Rimu.

Zadnjič vabimo naše prijatelje na Primorskem, izrabite ugodno priliko in se priglasite za skupno svetoletno tržaško romanje, ki se bo vršilo pod vodstvom naševišjega pastirja. 25 let po tem ne bo več tako lepe in pomembne prilike za obisk središča krščanstva! Kdor le more, naj se udeleži tega skupnega romanja! Ostala navodila o romanju so objavljena v prejšnjih številkah Kat. glasa. Dobite jih tudi pri naših duhovnikih v Rojanu, pri Sv. Antonu in v Dolini.

Za letoviščarje

V Ukvah v Kanalski dolini se odda v najem za poletno oz. zimsko sezono hiša (kuhinja in 4 sobe oz. 2 kuhinji in 4 sobe). Naslov v uredništvu.

ŠOLSKI IZPITI V TRSTU

Na slovenski trgovski akademiji, učiteljsku in na višji realni gimnaziji s klasičnimi vzporednicama bodo privatni izpiti v drugi polovici junija, zrelostni izpiti pa od tretjega julija dalje. Prošnje za vse vrste izpitov za poletni in jesenski rok morajo vložiti privatisti pri ravnateljstvu šole najkasneje do 31. maja. Pojasnila o prilogah in taksah dobite v tajništvo šole.

DOPISI

Sv. IVAN — Trst

Ze dolgo ni iz našega predmestja nobene vesti v Kat. glasu. Novic je sicer na pretek, a naši dopisniki so zelo leni. Koncem aprila in v začetku maja nas je razveselil Marijini vrtec s prelepo prireditvijo v našem Marijinem domu, kjer smo dvakrat v prenapolnjeni dvoranci z zanimanjem prisostvovali lepi štiridejanski »Pavelčkova piščalka«, vprizorjeni s požrtvovalno pomočjo našega učiteljstva. Posebno nam je bil všeč mladi Pavelček, pastirček in kralj, vsem znani strežnik Jankec. — V nedeljo 21. maja pa smo imeli ganljivo poslušnost, prvo sv. obhajilo. Naše malčke so z veliko skrbnostjo pripravljali poleg duhovščine č. šolske sestre in učiteljstvo. Prvoobhajencem je govoril v slovenskem jeziku naš prečastiti gospod župnik, ki jim je tudi podelil prvo sveto obhajilo. V zelo okusno opremljeni dvoranci smo naše male svate pogostili v splošno zadovoljstvo staršev, ki se toplotno zahvaljujejo naši Marijini družbi, krajevemu odseku Slov. karitativnega društva ter vsem osebam, ki so z obilnimi darovi in trudom in delom prispevali na pomoč. — V petek 26. maja ob 9 uri zvečer pa bomo slovesno sprejeli Marijo romarico v Rotondi, od koder jo bomo v slovesni procesiji spremljali v župno cerkev. Slovenski verniki, Marijina družba in šolska mladina se zberejo ob osmi uri zvečer k običajnim šmarnicam, od koder odidemo v sprevodu Mariji naproti. Nebeška Romarica bo med nami na binkoštno soboto, nedeljo in ponedeljek. V soboto in ponedeljek bodo imeli slovenski verniki službo božjo ob 6. in 16. uri za odrasle, ob 8. in 17. uri za otroke. Na binkošti je za Slovence služba božja ob 6, 7, 10, 16 in

20 uri. Slovenski križev pot na prostem je na binkošti ob 21. uri in gre do meje katinarske župnije. Polnočnico imamo Slovenci med nedeljo in ponedeljkom. Marija nam izprosi trdnosti v veri, zaupanja v Boga v teh težkih časih in neomadeževanega krepstnega življenja.

Osebna vest iz Argentine

Č. g. Janez Hladnik, ki je bil dolgoletni urednik Duhovnega življenja in je 14 let požrtvovalno deloval med Slovenci v Buenos Airesu na Avellenadi, je zapustil to mesto 27. maja in nastopil naslednji dan samostojno dušnopastirsko službo v Lasnusu. Župnija šteje 10.000 duš. Verniki so vsled pomanjkanja dušnih pastirjev malo poučeni, vendar od Boga niso odpadli. Tako bo imel novi g. župnik precej dela, saj ga čaka kakih 500 krstov in par sto porok! Poleg tega biva na istem ozemlju precej protestantov, saj imajo na njem kar 15 zbirališč.

V tej župniji leži tudi svet, ki so ga naši ljudje kupili prav na pobudo g. Hladnika, da si postavijo svojo slovensko vas, sčasoma tudi svojo cerkev ter društveni dom.

Središče slovenskega verskega in kulturnega delovanja je bilo do sedaj na Avellenadi. Ker so se pa od tam preselili v primernejša stanovanja skoraj vsi Slovenci in ker odide tudi dosedanjí dušni pastir, se tam ukine slovenska služba božja.

Novemu g. župniku, ki se je v povojnem času toliko trudil za naše begunce, želimo obilo božjega blagoslova in mu pošljamo naše najiskrenejše čestitke, obenem pozdravljamo vse naše ljudi v Argentini!

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

za dež in divjačino. Toda njihovo najlepše darilo je bil nauk o Bogu.

»Da,« je odgovoril Timanko, »prišli so beli očetje, ki so bili dobri in ki so srčno ljubili rdečkožce. Toda kmalu so prišli drugi. Njihova roka je bila bela, a njihovo srce je bilo črno. Dali so nam pijačo, ki je žgala kot ogenj. Bila je sladkega okusa, toda vzela je telesu moč in duši pamet. Tako je slišal Timanko praviti od starih svojega rodu.«

Misijonar je molčal in žalost vsled resničnosti teh besed mu je zasenčila obraz. »Timanko,« je rekel nato resno, »ali ne zaničujem žganja? Ali se ni Ondessonk najsilneje bojeval proti trgovcem?« Ostro ga je pogledal in nadaljeval: »Ne obtožuj drugih! Vprašaj svoje srce, zakaj ne izpolnjuje božjega povelja. Ti se nočeš umiti z blagoslovljeno vodo, ki jo imam, ker je tvoja duša polna grenkih valov maščevanja. Ali ni tako?«

Timanko je srepo gledal v daljavo. »Odpusti, da so Timankove besede raztrgale tvoje očetovsko srce. On

ve dobro, da ljubi Ondessonk svoje rdeče brate in zato Timanko ljubi in spoštuje svojega belega očeta. Toda Beli medved...«

»Res je, Beli medved irokeški! Vrgel te je na trato in od takrat je tvoje oko slepo, Timanko. Ti veruješ, ti bi moral postati kristjan.«

»Bi moral?« Timankovo veslo je udarilo po vodi, da je visoko brizgnila.

»In bi bilo tudi dobro za te!« Duhovnik je gledal mladeniča poln ljubezni in usmiljenja. »Moj sin si in tvoja močna roka je moja moč. Tudi nevarnosti te vožnje si hotel deliti z Ondessonkom. Toda, povej mi, ali lahko ukažeš smrti, da te proti tvoji volji ne zadene nje na puščica, ko že enkrat leti in brenči. Ali bo sovražnikova sulica namerjena vate, izgubila svojo ostrino?« Burno so se dvigala Timankova prsa in že je hotel, zadet v notranjosti, zakričati: »Prisegel sem, da se bom maščeval nad Belim medvedom,« kar se je razlegel iz goščave, ki se je razprostirala ob južnem bres-

gu, jastrebov krik. Ko sta srečno dospela do goščave, sta dve rijavi roki razkrili obrežao gromovje in za malo trenutkov se je zavihljal star Indijanec k njima v čoln. Velika podobnost s Timankom in pogled ponosnega zadovoljstva, s katerim je ošinil spretnega veslača, sta ga takoj izdala.

Starec je nemo pozdravil mladeniča in sedel k duhovnikovim nogam, Timanko pa je obrnil čoln nazaj v valove.

»Ali je Chionata odkril kako sled Algonkincev?« je nagovoril misijonar starejšega Huronca.

»Chionata je zaman preiskal travnik in gozd; Algonkincev ni našel in njegovo srce je bilo veselo. Kajti če bi jih bil našel, bi beli oče molitve zapustil Huronci in se podal k Algonkincem. Zakaj hoče Ondessonk oditi iz huronskih sotorov?«

»Tudi Algonkinci so otroci Velikega duha in Ondessonkovi bratje. Zato moram iti k njim, da jih naučim moliti k Bogu. In, ali me ni poklical Hitri jelen k svojim vojšča-

kom? Chionata, na teh bregovih je hotel počakati duhovnika.«

Po teh besedah je zavladal globok molk. Misijonarjeve misli so romale nazaj v tiste dni, ko je prvič stopil na indijanska tla. Leta so pretekla. Bal se ni nobene žrtve; veselje in žalost je delil s Huronci, toda velikih uspehov ni dosegel. Rdečo-kožci so ljubili belega očeta molitve, toda celo dobroščrni značaji kot Timanko so se branili krsta. Burno vzplapolajoča strast je vedno potlačila plemenite nagnjenja in želje srca. Sedaj sledi klicu algonkinskega glavarja, Hitrega jelena, ki je ravno lovil na bregovih Ottawe.

V Chionatovih očeh se je zasvetila solza, ko je vzel veslo Timanku iz rok. Mladenič pa je počenil v sprednjem delu čolna in globoko sopol. Ves čas je pazljivo motril obrežne gozdove. Vsem trem se je zdelo, da naznanja tišina, ki jih je obdajala, strašen vihar in njihove misli so se nehote združile pri Bogu, velikemu Gospodu in zapovedniku.

Nenadoma je Timanko poskočil,

zaklical po tiho »uff!« in pokazal z roko na jato ptičev, ki je krožila na severnem bregu nad nekoliko oddaljenim gozdom. Chionata je hitro pognal čoln na nasprotni breg in ga skril v grmovje. »Timankovo oko je odkrilo Algonkince,« je zasopet duhovniku.

Beli oče je zaman napenjal svojo oko. »Timankovo oko je ostrejšje kot moje. Kje je videl Algonkince?« Stari Chionata je pokazal na krožeče ptiče. »Ali ne vidi beli oče onih jastrebov, ki željno čakajo na kosti, ki bodo ostale v indijanskem taborišču?«

Misijonar je silno vesel vzkliknil: »Prepeljita me torej na drugi breg, da takoj pohitim k njim.«

»Chionata pač vidi,« je odgovoril starec, »da taborijo tam Indijanci, toda njegovo oko ne more povedati, ali so Algonkinci. Tudi Irokezi, naši sovražniki, se klatijo včasih po teh gozdovih. Zato pojde Timanko gledat.«

(Nadaljevanje)

¹⁾ Ime, ki so ga dali Indijanci ene mu prvih misijonarjev. ²⁾ Bog.